

Posudek diplomové práce

Jméno diplomanta: Vitalij Matvejev

Téma diplomové práce: Smlouva o akreditivu a smlouva o inkasu

Rozsah práce: 66 stran vlastního textu

Datum odevzdání práce: 11. ledna 2010

Předložená diplomová práce je podle svého názvu zaměřena na problematiku dvou smluvních typů upravených v obchodním zákoníku a majících nikoliv bezvýznamné uplatnění v podnikatelské praxi, zejména pak v činnosti bank. Z tohoto hlediska lze téma diplomové práce označit za vhodné a aktuální. Posuzovaný text má dvě, rozsahem velmi rozdílné, části (kromě úvodu a závěru), a to část věnovanou akreditivu a část nazvanou inkaso. Již z toho je patrné, že se diplomant neomezil pouze na uvedené smluvní typy. V obou částech věnuje značně rozsáhlou pozornost otázkám neprávni povahy. Ve srovnání s tím jsou smlouvy o otevření akreditivu a o inkasu zkoumány ve výrazně omezenějším rozsahu (str. 23 až 28 a str. 56 až 58). V tom spatřuji jeden nedostatek posuzované práce. I když je třeba uznat, že dílčí právní otázky jsou ojediněle zmiňovány i na jiných místech práce, nelze rozsah textu věnovaného smlouvám a s nimi souvisejícím právním otázkám považovat za dostatečný a odpoví dající plně tématu práce.

Pokud jde o zpracování tématu, nelze diplomantovi upřít snahu o jistou míru samostatnosti. Vychází z odborné literatury a na jejím základě se pokouší, někdy více, jindy méně úspěšně formulovat vlastní myšlenky. Obecně lze konstatovat, že lepších výsledků dosahuje v částech věnovaných ekonomickým pojmům a vysvětlení postupu banky a jejích klientů při realizaci akreditivu a inkasa. Naopak rozbor platné právní úpravy zkoumaných smluv nejde dostatečně do hloubky. Je velkou měrou omezen na základní charakteristiku obou smluvních typů a příslušných ustanovení obchodního zákoníku. Kvalitě práce by prospělo omezení rozsahu ekonomicko-obchodních úvah, jakož i popisování postupu smluvních stran, a naopak prohloubení analytického pohledu na platnou právní úpravu. Lze považovat za pozitivní rys práce, že věnuje pozornost tzv. zvyklostem a pravidlům a jejich významu pro vztahy mezi smluvními stranami. Bylo by vhodné, aby možnost jejich použití byla právně odůvodněna z hlediska obchodního zákoníku.

Diplomantem zvolená struktura není pro zkoumanou problematiku nevhodná. Jednotlivé body, na něž jsou části členěny, na sebe vhodně navazují. Vyskytují se však některá dílčí opakování. Kromě toho jsou do práce zařazeny výklady otázek, které z tématu přímo nevyplývají (např. výklady o směnkách a šecích), takže jejich zařazení působí poněkud samoučelně.

Z hlediska věcného nejsou v práci zásadní chyby. Vyskytují se však některé nepřesnosti a nejasné formulace. Lze je přičítat, ale jen částečně, skutečnosti, že čeština není rodným jazykem autora práce. Považuji za nutné upozornit na ty, které vedou k věcným nesprávnostem. Tak například jde o text na str. 11-12 týkající se převoditelnosti akreditivu. Jiným příkladem je na str. 25 užívání slov „musí“, „má“ a „stanovují se“ ve vztahu k obligatorním náležitostem smlouvy podle § 682 obch. zák. Na str. 26 jde o větu: „Z obchodní smlouvy vzniká kupujícímu (příkazci) závazek vystavit akreditiv ve prospěch prodávajícího (oprávněného).“ Diplomant nevysvětluje, jak rozumět tvrzení, že „písemná forma se téměř nevyskytuje“ (str. 31), když obchodní zákoník (§ 683 odst. 1) vyžaduje pro otevření akreditivu písemné sdělení banky oprávněnému.

Seznam použité literatury obsahuje 14 titulů. Postrádám komentáře. Pokud jde o zák. č. 101/1963 Sb., diplomant by měl vysvětlit, jak konkrétně ho při práci na tématu využil. Odkazy na literaturu považuji co do počtu za dostačující a co do obsahu většinou za funkční.

Celkově hodnotím posuzovanou diplomovou práci jako ne příliš zdařilé zpracování zvoleného tématu. Platí to hlavně o hloubce analýzy právních problémů spojených s interpretací ustanovení obchodního zákoníku. Diplomant podává ne vždy uspořádaný přehled úpravy smlouvy o otevření akreditivu a smlouvy o inkasu, zaměřený výrazně na ekonomicko-obchodní otázky a praktické postupy bank a jejich klientů při využívání akreditivu a inkasa. Práce jako celek má spíše charakter informativní příručky, i když alespoň částečně zaměřené na právní problematiku. Z těchto důvodů ji hodnotím jako práci, která je na hraně požadavků pro uznání jako způsobilé k ústní obhajobě. S přihlédnutím k jejím výše naznačeným kladům a ke skutečnosti, že diplomant měl jako cizinec při práci na tématu určité jazykové potíže (stejně i při formulování písemného vyhotovení) lze učinit závěr, že práce jako celek splňuje alespoň základní požadavky kladené na diplomové práce a je možné ji ještě uznat, byť s výhradami, za způsobilou ústní obhajoby, k níž práci doporučuji.

Ústní obhajobu doporučuji z výše uvedených důvodů zaměřit výlučně na právní problematiku uvedených smluv, zejména pak na tyto dílčí problémy:

- podstatné části smlouvy o otevření akreditivu,
- podmínky vzniku závazku banky z akreditivu vůči příkazci a vůči oprávněnému,
- podmínky použitelnosti Jednotných zvyklostí a pravidel pro dokumentární akreditivy.

Navržený klasifikační stupeň: dobře /s výhradou úspěšné ústní obhajoby/

V Praze dne 23. ledna 2010

Doc. JUDr. Stanislav Plíva, CSc.
oponent